

Соціально-економічне становище Запорізької області за 2021 рік

Повідомлення Головного управління статистики

Демографічна ситуація

Чисельність наявного населення Запорізької області, за оцінкою, на 1 грудня 2021 року становила 1640876 осіб.

Упродовж січня–листопада 2021 року чисельність населення зменшилася на 25639 осіб. Порівняно з січнем–листопадом 2020 року обсяг природного скорочення збільшився на 7583 особи та становив 23850 осіб.

Залишається суттєвим перевищення кількості померлих над кількістю живонароджених: на 100 померлих – 27 живонароджених.

Зайнятість

За результатами обстеження робочої сили **кількість зайнятого населення** у віці 15 років і старше за 9 місяців 2021 року становила 707,7 тис. осіб, а у віці 15–70 років – 700,4 тис. осіб. Кількість безробітних віком 15 років і старше та 15–70 років дорівнювала 84,9 тис. осіб.

За 9 місяців 2021 року рівень зайнятості населення віком 15 років і старше становив 49,7%, а серед населення віком 15–70 років – 56,3%. Рівень безробіття серед робочої сили віком 15 років і старше становив 10,7%, а серед осіб віком 15–70 років – 10,8%.

Середньооблікова кількість штатних працівників підприємств, установ та організацій Запорізької області з кількістю працюючих 10 осіб і більше в листопаді 2021 року становила 328,1 тис. осіб. У порівнянні з жовтнем 2021 року їх кількість у цілому по області зменшилась на 1,1 тис. осіб, або на 0,3%.

Вагоме зменшення показника спостерігалось на підприємствах сільського, лісового і рибного господарств (на 5,3%), тимчасового розміщування та організації харчування (на 3,6%), виробництва харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів (на 2,7%), а також у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування (на 1,7%).

І, навпаки, суттєве збільшення показника відбувалось на підприємствах із постачання електроенергії, газу, пари і кондиційованого повітря (на 1,4%), оптової та роздрібною торгівлі, ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів (на 1,2%), у сферах державного управління та оборони, обов'язкового соціального страхування, виготовлення виробів з деревини, виробництва паперу і поліграфічної діяльності (на 1,0% в кожній).

Оплата праці та соціально-трудова відносина

Розмір середньої номінальної заробітної плати одного штатного працівника у листопаді 2021 року у 2,3 раза перевищив законодавчо встановлений рівень мінімальної заробітної плати (6000 грн) та становив 13760 грн, що на 2,0% більше, ніж у жовтні 2021 року і на 15,7%, ніж у аналогічному місяці 2020 року.

Найвищий розмір заробітної плати відмічався у працівників підприємств із постачання електроенергії, газу, пари і кондиційованого повітря (22499 грн), добувної промисловості та розроблення кар'єрів (20673 грн), металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів, крім машин і устаткування (18376 грн), виробництва меблів, іншої продукції, ремонту та монтажу машин і устаткування (18366 грн).

Необхідно зазначити, що до групи з найнижчою заробітною платою, розмір якої становив 39–68% середньообласного рівня, відносилися працівники текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів, тимчасового розміщування й організації харчування, операцій з нерухомим майном, у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування, а також будівництва.

Реальна заробітна плата (з урахуванням змін споживчих цін) у листопаді 2021 року в порівнянні з жовтнем 2021 року збільшилась на 1,6%, а відносно листопада 2020 року – на 6,2%. За січень–листопад 2021 року по відношенню до аналогічного періоду 2020 року вона збільшилась на 9,3%.

Сума несплаченої заробітної плати за листопад 2021 року зменшилась на 13,4 млн.грн, або на 13,5% та на 1 грудня 2021 року становила 86,1 млн.грн.

У цілому по економіці області обсяг несплаченої заробітної плати на початок грудня 2021 року становив 1,9% фонду оплати праці, нарахованого за листопад.

На початок грудня 2021 року значна частина суми заборгованості припадала на виробництво хімічних речовин і хімічної продукції (25,2% загальної суми боргу по області), транспорт, складське господарство, поштову та кур'єрську діяльність (14,2%), виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції (11,3%), водопостачання, каналізацію, поводження з відходами (10,5%), освіту (9,1%).

На 1 грудня 2021 року вчасно не отримали заробітну плату 5,2 тис. працівників підприємств (1,6% штатних працівників, зайнятих на підприємствах з кількістю працюючих 10 осіб та більше) у середньому по 16447 грн кожен.

На 1 грудня 2021 року заборгованість із виплати заробітної плати за рахунок бюджетних коштів відсутня.

Ціни

Ціни на споживчому ринку області в січні–грудні 2021 року зросли на 8,8%. Послуги у сфері освіти подорожчали на 19,5%, у сфері ресторанів та готелів – на 13,7%, різні товари та послуги – на 12,5%, продукти харчування та безалкогольні напої – на 11,7%, товари та послуги у сфері транспорту – на 10,4%, алкогольні напої, тютюнові вироби – на 8,0%. Плата за житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива збільшилась на 6,6%. Вартість товарів та послуг у сфері зв'язку зросла на 5,3%, у сфері охорони здоров'я – на 3,8%, у сфері відпочинку і культури – на 2,4%, предметів домашнього вжитку, побутової техніки та поточного утримання житла – на 0,5%. Водночас одяг і взуття подешевшали на 4,7%.

Промисловість

У 2021 році порівняно з 2020 роком (за попередніми даними) **індекс промислової продукції** дорівнював 105,7%.

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** обсяг виробництва зріс на 1,9%.

У **переробній промисловості** індекс промислової продукції становив 104,3%.

На підприємствах із виробництва харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів обсяг виробництва зменшився на 12,6%.

У 2021 році вироблено 544,1 тис.т олії соняшникової та сафлорової та їх фракцій, нерафінованих (крім хімічно модифікованих), 61,2 тис.т олії соняшникової і сафлорової та їх фракцій, рафінованих (крім хімічно модифікованих), 7739,1 т молока та вершків незгущених й без додавання цукру чи інших підсолоджувальних речовин жирністю більше 1%, але не більше 6%, у первинних пакуваннях об'ємом нетто не більше 2 л, 2313,5 т масла вершкового жирністю не більше 85%, 57,8 тис.т борошна пшеничного чи пшенично-житнього, 43,0 тис.т хліба та виробів хлібобулочних, нетривалого зберігання, 3494,2 т сухарів, сушок, грінок та виробів подібних підсмажених.

У текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів індекс промислової продукції дорівнював 92,5%.

За 2021 рік вироблено 231,5 тис.шт комплектів і костюмів чоловічих та хлопчачих з тканини бавовняної або з волокон синтетичних або штучних, виробничих та професійних, 31,7 тис.шт курток, піджаків та блейзерів чоловічих та хлопчачих з тканини бавовняної або з волокон синтетичних або штучних, виробничих та професійних, 121,3 тис.шт футболок, майок й подібних виробів, трикотажних машинного або ручного в'язання.

У виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності відбулося зростання виробництва на 18,7%.

На підприємствах із виробництва коксу та продуктів нафтоперероблення індекс промислової продукції становив 100,0%.

У виробництві хімічних речовин і хімічної продукції випуск промислової продукції збільшився на 4,8%.

На підприємствах із виробництва основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів індекс промислової продукції дорівнював 78,9%.

У виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції відбулося зростання виробництва на 10,9%.

За 2021 рік виготовлено 123172,6 тис.шт бутлів, пляшок, флаконів, фляг та виробів подібних для транспортування або пакування продукції (стаканів для сметани, йогурту тощо), місткістю 2 л і менше, з пластмас, 367,5 тис.т вапна негашеного, 57,8 тис.т елементів конструкцій збірних для будівництва з цементу, бетону або каменю штучного, 338,4 тис.т розчинів бетонних, готових для використання.

У металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування індекс промислової продукції дорівнював 102,2%.

За 2021 рік вироблено 1063,2 т деталей, виливаних з чавуну сірого, для машинного обладнання і механічних приладів (крім для двигунів), 30071,2 т конструкцій, виготовлених виключно або переважно з листового матеріалу, з металів чорних, інших.

На підприємствах машинобудування обсяги виробництва збільшились на 16,5%.

У 2021 році випущено 13536 шт основ апаратури електричної для контролю та розподілення електроенергії інших, на напругу не більше 1 кВ, 11566,3 т провідників електричних інших на напругу не більше 1 кВ, не оснащених елементами з'єднувальними, 35265 шт турбокомпресорів одноступінчастих.

У **постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря** показники виробництва збільшились на 10,3%.

Сільське господарство

У 2021 році **індекс сільськогосподарської продукції** порівняно з 2020 роком становив 114,1%, у т.ч. на підприємствах – 117,2%, у господарствах населення – 108,5%. Індекс продукції рослинництва становив 119,0%, продукції тваринництва – 82,4%.

У січні–грудні 2021 року реалізовано на забій сільськогосподарських тварин (у живій масі) 58,2 тис.т. Вироблено основних видів тваринницької продукції: молока – 180,6 тис.т, яєць – 372,6 млн.шт. Порівняно з січнем–груднем 2020 року загальні обсяги виробництва яєць зменшились на 35,2%, молока та м'яса – на 10,6% і 6,6% відповідно.

У структурі реалізації сільськогосподарських тварин на забій підприємствами (крім малих) частка свиней становила 64,4%, птиці – 20,7%, великої рогатої худоби – 11,0%.

У січні–грудні 2021 року в підприємствах обсяг вирощування сільськогосподарських тварин порівняно з січнем–груднем 2020 року зменшився на 30,8%.

Відношення загального обсягу вирощування сільськогосподарських тварин до реалізації на забій становило 79,1% (торік – 99,6%).

Станом на 1 січня 2022 року в усіх категоріях господарств нараховувалося 53,8 тис. голів великої рогатої худоби (на 21,6% менше, ніж на 1 січня 2021 року), (у т.ч. корів – 28,4 тис. голів (на 25,8% менше)), 54,1 тис. голів овець та кіз (на 6,7% менше), свиней – 125,7 тис. голів (на 28,9% менше), птиці – 2670,0 тис. голів (на 31,3% менше).

За розрахунками, господарствами населення утримувалося 72,3% (на 1 січня 2021 року – 77,3%) загальної кількості великої рогатої худоби (у т.ч. корів – 81,7% (85,4%)), птиці – 65,7% (50,1%), овець та кіз – 55,1% (57,9%) і свиней – 37,9% (31,8%).

Примітка. Інформацію за 2021 рік та станом на 1 січня 2022 року наведено за попередніми даними.

Будівництво

Обсяг виробленої **будівельної продукції** (виконаних будівельних робіт) підприємствами області у 2021 році становив 3545,0 млн.грн. Індекс будівельної продукції порівняно з 2020 роком дорівнював 94,4%.

Нове будівництво становило 15,7% від загального обсягу виробленої будівельної продукції, реконструкція та технічне переоснащення – 33,7%, ремонт (капітальний та поточний) – 50,6%.

Зовнішня торгівля товарами

У січні–листопаді 2021 року **експорт товарів** становив 4248,5 млн.дол. США, або 161,1%, порівняно із січнем–листопадом 2020 року, **імпорт** – 1621,7 млн.дол., або 147,9%. Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі товарами становило 2626,8 млн.дол.

Найбільшу питому вагу в експорті товарів мали: недорогоцінні метали та вироби з них (61,4% від загального обсягу), машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання (12,0%), продукти рослинного походження (7,5%), мінеральні продукти (6,6%), жири та олії тваринного або рослинного походження (5,8%).

Найбільше екпортувалися товари до Туреччини, Російської Федерації, Польщі, США, Китаю.

Порівняно з січнем–листопадом 2020 року експорт товарів збільшився до Кувейту у 49,9 раза, Туркменістану – у 16,1 раза, Польщі – у 3,6 раза, Туреччини – у 2,3 раза, Російської Федерації – на 61,1%, США – на 33,4%, водночас зменшився до Китаю на 3,5%.

Експорт товарів до країн Європейського Союзу (ЄС) збільшився порівняно із січнем–листопадом 2020 року у 2,3 раза та становив 1419,1 млн.дол., або 33,4% від загального обсягу експорту.

Найбільшу питому вагу в імпорті товарів мали: мінеральні продукти (29,3% від загального обсягу), недорогоцінні метали та вироби з них (24,2%), машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання (18,5%), продукти тваринного походження (5,7%), продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості (5,5%).

Найбільші імпортні поставки товарів надходили з Російської Федерації, Китаю, Німеччини, Туреччини, Польщі.

Порівняно з січнем–листопадом 2020 року імпорт товарів збільшився з Кіпру – у 149,2 раза, Єгипту – у 112,0 раза, Туреччини – у 2,7 раза, Польщі – у 2,2 раза, Російської Федерації – у 1,8 раза, Китаю – на 40,1%, водночас зменшився з США на 5,7%.

Імпорт товарів із країн ЄС проти січня–листопада 2020 року збільшився на 11,4% і становив 465,0 млн.дол., або 28,7% від загального обсягу імпорту.

Внутрішня торгівля

Оборот роздрібною торгівлю, до якого включено дані щодо роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у 2021 році становив 62324,5 млн.грн, що на 10,6% більше обсягів 2020 року.

Роздрібний товарооборот підприємств (юридичних осіб), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у 2021 році становив 44249,1 млн.грн і в порівнянних цінах на противагу 2020 року збільшився на 10,2%. Роздрібний товарооборот за грудень 2021 року становив 4596,0 млн.грн і в порівнянних цінах відносно грудня 2020 року збільшився на 7,1%, попереднього місяця – на 16,8%.

Транспорт

У 2021 році підприємствами транспорту перевезено 20,0 млн.т вантажів, що на 11,7% більше обсягу 2020 року. **Вантажообіг** становив 11179,6 млн.ткм і збільшився на 11,3%.

Залізничним транспортом відправлено 12767,6 тис.т вантажів (на 3,8% менше обсягу 2020 року). Зменшилося відправлення руди залізної і марганцевої на 0,8%, будівельних матеріалів – на 35,3%, брукхту чорних

металів – на 43,7%. У той же час збільшилося відправлення кам'яного вугілля у 3,8 раза, зерна і продуктів перемолу – в 1,6 раза, добрив – на 22,6%, коксу – на 9,5%, нафти і нафтопродуктів – на 9,3%, чорних металів – на 8,4%. Вантажообіг збільшився на 9,9% та становив 9984,8 млн.ткм.

Автомобільним транспортом перевезено 6928,0 тис.т вантажів (у порівнянні з 2020 роком в 1,7 раза більше) та виконано вантажообіг в обсязі 1174,6 млн.ткм (на 28,3% більше).

Протягом 2021 року послугами пасажирського транспорту скористалися 72,4 млн. пасажирів (99,3% обсягу 2020 року) та виконано **пасажи́рообі́г** в обсязі 1262,5 млн.пас.км (107,0%).

Послугами автомобільного транспорту скористалися 47,2 млн. пасажирів, що становило 93,2% показника 2020 року.

Обсяг пасажирських перевезень міським електротранспортом у 2021 році порівняно з 2020 роком збільшився на 11,4% і становив 21,0 млн. пасажирів.